

Ocena dzikarzy w naturalnych warunkach, w trakcie polowań zbiorowych

§ 1

Ocenię w naturalnych warunkach, w trakcie polowania zbiorowego mogą być poddane psy ras myśliwskich z grup FCI: III, IV, VI, VII i VIII.

§2

Oceny dokonuje zespół sędziowski zgodnie z § 26 „Postanowień ogólnych”, ze szczególnym uwzględnieniem stosunku liczby sędziów i asystentów do liczby startujących psów. Zespół sędziowski powinien być zdolny do zaobserwowania możliwie największej ilości zachowań startujących psów oraz ich przewodników. Na każdego psa powinien przypadać przynajmniej jeden sędzia. Sędziowie winni oceniać psy wewnątrz pędzonego miotu, podążając za pracą psów. Ocena z linii myśliwych może być brana pod uwagę jako dopełnienie i w przypadku wyjaśniania spornych sytuacji; dokonać jej może wyłącznie sędzia na podstawie własnej obserwacji bądź posiłkując się wskazówkami asystenta.

§ 3

Podczas oceny psy dobiera się z tej samej grupy FCI, tak by ocena była bardziej miarodajna i sprawiedliwa. W przypadku liczby psów uniemożliwiającej skompletowanie ich do oceny w miocie decyzją sędziego głównego dopuszcza się łączenie psów z różnych grup FCI. Psy muszą być wyraźnie oznakowane różnymi kolorami.

§ 4

Pracę psów ocenia się co najmniej w trzech miotach danego dnia. Numery miotów zostają przyporządkowane w drodze losowania. Zespół sędziowski może dokonać oceny wyłącznie na podstawie zaobserwowanej pracy psa. Sędziowie mogą wspomagać się urządzeniami lokalizującymi psy, ale może to być tylko formą dopełnienia oceny lub rozwiązaniem stosowanym w przypadku wyjaśniania niejasnych/spornych sytuacji. O zakończeniu pracy decyduje zespół sędziowski.

§ 5

W jednym miocie może pracować maksymalnie 6 psów, by zapewnić możliwość rzetelnej oceny ich pracy. Nie jest oceniana praca na innej zwierzynie niż dzik. Podjęcie przez psa zwierzyny płowej lub drapieżnika może być wzięte pod uwagę wyłącznie przy ocenie samego wiatru, głoszenia uchodzącego zwierza, czyli gonu charakterystycznego zwłaszcza dla psów gończych.

§ 6

Aby uzyskać CACT/CACIT z oceny pracy dzikarzy, należy spełnić następujące warunki:

- maksymalna liczba psów pracujących w miocie nie może przekraczać 5,
- psy muszą być oceniane przez dwa dni polowania, w minimum 6 miotach, przy czym minimalna liczba miotów, w których pracuje pies danego dnia, nie może być mniejsza niż 3;
- ocena końcowa psa jest wynikiem dwudniowej pracy (jedna karta pracy na dwa dni).

Objaśnienia i wskazówki do oceny

1. Wiatr i sposób szukania (szerokość, głębokość, szybkość chodów)

W tej ocenie istotne są ochota do natychmiastowego podjęcia pracy oraz szerokość i głębokość przeszukiwania miotu. To najważniejsza z konkurencji, bez odnalezienia dzika nie ma bowiem mowy o ocenie pozostałych części składowych pracy psa. Bez skutecznego szukania nie jest możliwe również skuteczne polowanie.

- Ocenę 4 otrzymuje pies, który po rozpoczęciu pędzenia natychmiast oddala się od przewodnika i pracuje głęboko w miocie, samodzielnie wybierając miejsca potencjalnego zalegania dzika (w trakcie pędzenia pies może cofać się do przewodnika w celu nawiązania krótkiego kontaktu); ocenę 4 może otrzymać tylko pies, który samodzielnie znalazł dzika i pracował w miocie bez konieczności słownego zachęcania; nie uznaje się za błąd sytuacji, w której pies znajduje dzika poza pędzonym miotem, lecz w bliskiej jego odległości, naganiając je w stronę myśliwych lub dając sędziom sposobność oceny. Maksymalnie oceniane powinno być zachowanie psa, który w sposób wzorowy respektuje zwierzynę płową i skupia się wyłącznie na pracy na dziku.
- Ocenę 3 otrzymuje pies, który pracuje głęboko w miocie, ale jego powroty do przewodnika są częste i często przebywa w zasięgu wzroku przewodnika, jak również pies, który po usłyszeniu innego psa stanowiącego dzika dołącza do wspólnej pracy; oceny wyższej niż 3 nie może otrzymać pies, który znalazł dzika w odległości mniejszej niż ok. 100 m od przewodnika (lub w zasięgu wzroku).
- Ocenę 2 otrzymuje pies, który pracuje bez odpowiedniej dynamiki, większość czasu pędzenia miotu przebywa w pobliżu przewodnika lub reszty naganki oraz pies, który przeszukuje miot wyłącznie w zasięgu wzroku, a w momencie stanowienia dzika przez innego psa dołącza bez przekonania.
- Ocenę 1 otrzymuje pies, który niemal cały czas przebywa w pobliżu przewodnika lub naganki i nie dołącza do pracujących w miocie psów albo dołącza z rezerwą i bez przekonania.
- Ocenę 0 otrzymuje pies, który nie podejmuje pracy, a także taki, który snuje się po miocie bez wyraźnej inicjatywy, a zachęcany do pracy nie podejmuje jej.

Nakierowywanie psa poprzez wskazywanie ręką kierunku szukania ani krótkie sygnały dźwiękowe w celu nawiązania kontaktu z psem nie powodują obniżenia oceny. Natomiast głośne lub/i wielokrotne wydawanie komend zachęcających psa do pracy i niestosowanie się przewodnika do sugestii/uwag sędziego powodują stopniowe obniżanie oceny w tej konkurencji wedle uznania zespołu sędziowskiego (sędziowie biorą pod uwagę warunki terenowe i atmosferyczne oraz sposób prowadzenia psa).

2. Odwaga i ciętość, prawidłowość, zręczność, wytrwałość

W tej konkurencji istotna jest faktyczna zręczność psa podczas pracy na dziku. Pies ma swoją dynamiczną i nieustępliwą pracę wskazać dokładne miejsce zalegania dzika i dać możliwość oddania czystego strzału podkładaczowi bądź wypędzić dzika z legowiska na linię myśliwych. Nie jest istotne, czy pies osacza dzika od strony gwizdu, czy od strony chwostu – jego celem nadrzędnym ma być zręczne unikanie zranienia przez zwierza przy jednoczesnym wywieraniu nań presji. Pies ma być wytrwały i cięty podczas stanowienia, ale rozsądny przy gonieniu – musi umieć samodzielnie zdecydować, kiedy odpuścić gonitwę za zdrowym dzikiem, który opuścił miot na dużą odległość.

- Ocenę 4 otrzymuje pies, który oszczekuje stojącego dzika z małej, ale bezpiecznej dla niego odległości, wystawia dzika do oddania bezpiecznego strzału przez

podkładacza bądź zmusza go do ucieczki, wytrwale goniąc do linii myśliwych i znajdując się cały czas w bezpośrednim jego sąsiedztwie; nie jest błędem gonienie dzika poza miotem, o ile gonitwa nie przedłuża się, dezorganizując prowadzenie polowania;

- Ocenę 3 otrzymuje pies, który oszczekuje stojącego dzika z odległości niedającej pewności co do dokładnego miejsca jego zalegania; ocenę 3 otrzymuje pies, który ma trudność z ruszeniem dzika z legowiska bądź wystawienia go na strzał podkładaczowi, a w przypadku ruszenia dzika goni go tylko przez krótki czas, nie wypędzając do linii myśliwych, szczekając i goniąc wyłącznie na oko.
- Ocenę 2 otrzymuje pies, który dołączył do psów, które wcześniej znalazły dzika, i pracuje w sposób opisany przy ocenie 3. Może ją również dostać pies pracujący w sposób narażający go na zranienie przez dzika; oceny wyższej niż 2 nie może otrzymać pies, który nie współpracuje z innymi psami podczas osaczenia lub gonitwy za dzikiem, a także taki, który oszczekuje dzika, ale nie jest w stanie go ruszyć lub wystawić na strzał podkładaczowi
- Ocenę 1 otrzymuje pies, który dołączył do psów, które wcześniej znalazły dzika, ale poza oszczekiwaniem z dalszej odległości nie bierze czynnego udziału w próbie wypędzenia dzika z legowiska, a podczas gonitwy za uchodzącym dzikiem biegnie bez chęci wywarcia nań presji. Może ją również dostać pies pracujący w sposób narażający go na zranienie przez dzika lub oszczekujący go z odległości niepozwalającej zlokalizować dzika.
- Ocenę 0 otrzymuje pies, który nie wykazuje chęci do pracy na dziku lub szczeka z odległości niepozwalającej stwierdzić, gdzie zalega dzik.

Przy ocenie odwagi, ciętości, prawidłowości, zręczności i wytrwałości w atakowaniu zwierza należy brać pod uwagę cechy charakterystyczne dla poszczególnych ras, np. przy psach gończych wymagać intensywnego oszczekiwania oraz gonu (nie tylko na oko), od terierów ciętości, przy jamnikach uwzględnić sposób poruszania się.

3. Głos (częstotliwość i donośność) i głoszenie uchodzącego dzika

W tej konkurencji istotna jest częstotliwość i donośność głosu psa. Ważne jest, by promować psy używające głosu intensywnie podczas pracy na dziku, unikające głoszenia na zimnym tropie bądź na inną zwierzynę niż dzik. Szczekanie spowodowane nadmiarem ekscytacji psa nie jest błędem, o ile kończy się niedługo po podjęciu pracy w miocie. Błędem jest uporczywe szczekanie wprowadzające w błąd uczestników polowania i inne psy (łganie).

Gonu za inną zwierzyną niż dzik nie należy traktować jako błąd, jeżeli pies po około 100 metrach sam lub na komendę przewodnika przerwie ją i powróci do pracy w miocie. Zdecydowanie powinny być natomiast promowane psy szczekające wyłącznie na dziki, ignorujące pozostałą zwierzynę.

- Ocenę 4 otrzymuje pies oszczekujący dzika donośnie, z dużą częstotliwością, z krótkimi przerwami, zarówno podczas osaczenia, jak i w gonie. Nie uznaje się za błąd szczekania po gorącym tropie, które w krótkim czasie doprowadza psa do miejsca zalegania dzików bądź w dużej odległości za uchodzącym przed kilkoma chwilami dzikiem, zwłaszcza w przypadku psów ras gończych.
- Ocenę 3 otrzymuje pies, który podczas osaczenia oszczekuje dzika mniej donośnie lub z nieco dłuższymi przerwami, w gonie odzywając się z dużymi przerwami.
- Ocenę 2 otrzymuje pies oszczekujący zalegającego dzika bez przekonania, a szczekanie dzielone jest dłuższymi pauzami i z odległości ponad 100 metrów słychać

je niedostatecznie, pies głośzący uchodzącego dzika z rzadka lub wcale.

- Ocenę 1 otrzymuje pies, który oszczekuje dzika pojedynczymi szczeknięciami i z długimi pauzami, nie głośi dzika uchodzącego.
- Ocena 0 otrzymuje pies pracujący milczkiem lub szczekający sporadycznie.

Oceniając głos (częstotliwość i donośność) i głoszenie uchodzącego dzika, należy mieć na uwadze specyfikę szczekania psów poszczególnych ras.

4. Posłuszeństwo

W trakcie polowania ocenia się to, jak pies reaguje na polecenia przewodnika. Po dalszym gonie pies powinien samodzielnie powrócić do przewodnika w czasie pozwalającym na pracę w kolejnym miocie. Sędzia ma prawo poprosić przewodnika o przywołanie psa podczas przeszukiwania przez niego miotu, o ile pies znajduje się w odległości pozwalającej na usłyszenie komendy/sygnału.

- Ocenę 4 otrzymuje pies, który poprawnie zachowuje się w trakcie odprawy, reaguje na komendy przewodnika, prawidłowo chodzi na smyczy, nie wykazuje agresji w stosunku do innych psów i ludzi, nie atakuje zwierząt gospodarskich, a po zakończonym pędzeniu wraca do przewodnika w czasie pozwalającym na pracę w następnym miocie. Nie jest błędem gonienie innej zwierzyny niż dzik, pod warunkiem, że jest to tylko forma „odprowadzenia” jej na nieznaczną odległość, ani to, że pies reaguje na odwołanie przez przewodnika, po którym następuje powrót do szukania dzików.
- Ocenę 3 otrzymuje pies, który poprawnie zachowuje się w trakcie odprawy, prawidłowo chodzi na smyczy, poprawnie reaguje na komendy przewodnika, nie wykazuje agresji w stosunku do innych psów i ludzi, nie atakuje zwierząt gospodarskich, a po zakończonym pędzeniu wraca do przewodnika w czasie, który zmusza prowadzącego polowanie na zaczekanie z kolejnym miotem do 10 minut. Ocenę 3 otrzymuje pies, który oprócz dzików sporadycznie pogoni inną zwierzynę, lecz po odwołaniu przez przewodnika wróci do szukania dzików.
- Ocenę 2 otrzymuje pies, który w trakcie odprawy lub polowania wykazuje agresję werbalną (szczekanie, straszenie stroszeniem się czy zmianą mimiki itp. bez agresji fizycznej) w stosunku do innych psów czy ludzi, ale dający się opanować przewodnikowi, prawidłowo chodzi na smyczy, a na komendy przewodnika reaguje z oporem. Ocenę 2 może otrzymać pies, który oprócz dzików nie odpuszcza również zwierzyny płowej, głośno i z zawzięciem ją oszczekując, po czym wraca do szukania dzików w trakcie pędzonego miotu; nie atakuje zwierząt gospodarskich, a po zakończonym pędzeniu wraca do przewodnika w czasie, który zmusza prowadzącego polowanie na zaczekanie z kolejnym miotem do 20 minut.
- Ocenę 1 otrzymuje pies, który w trakcie odprawy lub polowania wykazuje agresję werbalną w stosunku do innych psów czy ludzi, ale dającą się opanować przewodnikowi. Pies, który notorycznie ciągnie na smyczy i wymaga uporczywego powtarzania komend. Ocenę 1 otrzymuje pies, który notorycznie goni inną zwierzynę, oraz taki, który po zakończonym pędzeniu wraca do przewodnika w czasie nie dłuższym niż 30 minut.
- Ocenę 0 otrzymuje pies agresywny, niereagujący na polecenia przewodnika, pies gubiący się w trakcie polowania lub niewracający w czasie dłuższym niż 30 minut. Dostaje ją również pies pracujący poza miotem, goniący wytrwale inną zwierzynę lub atakujący zwierzęta gospodarskie.

5. Zachowanie przy martwej zwierzynie i w stosunku do innych psów

Pies podczas pracy w miocie nie może okazywać agresji wobec innych psów podczas szukania, oszczekiwania ani przy martwej zwierzynie – takie zachowania skutkują dyskwalifikacją. Psy o dużej pasji mogą zwierzynę gryźć, szarpać, a także oblizywać ranę postrzałową. Może się zdarzyć, że podczas polowania zbiorowego pies, który nie brał aktywnego udziału przy wypracowaniu dzika, znajdzie się przy martwym zwierzęciu. Jeżeli w takim wypadku pies boi się tuszy, obchodzi ją z daleka i nie chce do niej podejść, nie może uzyskać oceny wyższej niż 1. Pies nie powinien narzynać czy próbować zakopywać zwierzyny. Z narzynaniem mamy do czynienia, jeżeli pies próbuje nagryzać tuszę przy pomocy zębów trzonowych. Psom, które narzynają zwierzynę lub usiłują ją zakopać, obniża się ocenę o 1 punkt.

Ocenę 4 otrzymuje pies, który wykazuje wyraźne zainteresowanie martwą sztuką i radość z odnalezienia dzika, oraz pies, który brał czynny udział w wypracowaniu dzika (w takim przypadku jego zainteresowanie martwą już sztuką jest drugorzędne, ma nawet prawo po krótkim obwąchaniu ruszyć do dalszej pracy w miocie). Oszczekiwanie martwej sztuki stanowi zaletę, ale nie jest wymagane.

Maksymalna liczba punktów do uzyskania wynosi 124.

Karta oceny
Praca dzikarzy w naturalnych warunkach podczas polowania zbiorowego

w..... dn.

Nazwa psa z przydomkiem

Data urodzenia Rasa Płeć

PKR Nr rejestracyjny..... Nr tatuażu/ chip

Ojciec PKR

Matka PKR

Właściciel.....

Hodowca

Przewodnik

Data i czas rozpoczęcia pracy:.....

L.p.	Konkurencja	Współczynnik	Limity punktów do dyplomów			Ocena	Suma punktów
			93	75	60		
			Dyplom				
			I°	II°	III°		
Minimalne oceny do dyplomów							
1	Wiatr, sposób szukania	10	3	3	2		
2	Szczekliwość, głos	8	3	2	1		
3	Odwaga, ciętość, wytrwałość	8	3	2	2		
4	Współpraca przewodnika z psem i posłuszeństwo	3	3	2	1		
5	Zachowanie przy martwej zwierzynie i w stosunku do innych psów	2	3	2	1		
Razem							

Komisja przyznała dyplom stopnia.

Certyfikat psa ułożonego do polowania: tak nie

w specjalności.....

Sędzia Główny

Czytelne podpisy Sędziów dokonujących oceny

.....

.....

m.p.

.....

.....

Data i czas zakończenia pracy:.....

Warunki pogodowe i terenowe:.....

.....

.....Liczba psów

pracujących w miocie:

Liczba przepracowanych miotów

Szczegółowy opis pracy.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....